

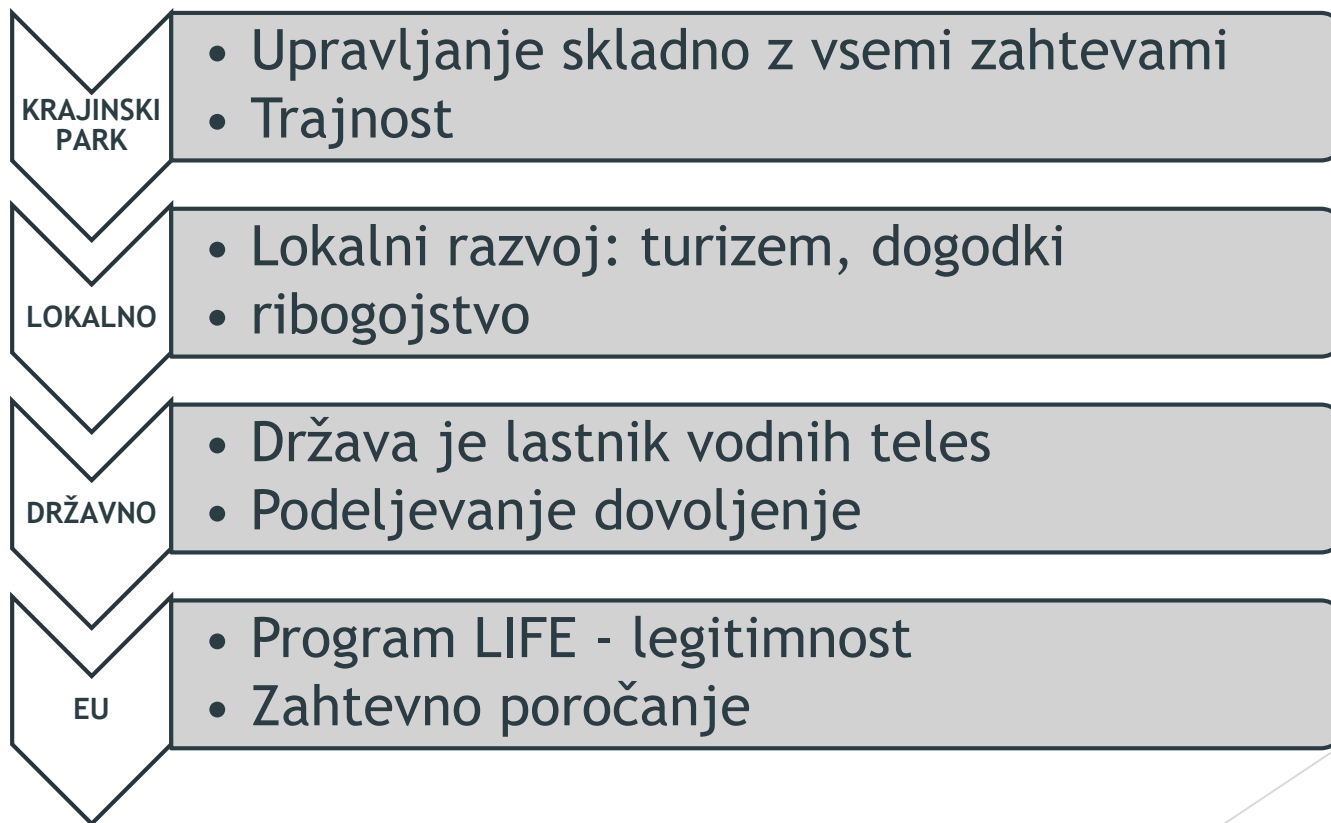
Predstavitev projekta RACE for LIFE Vloga za EU program LIFE

Slovenska Bistrica, 4.7.2019

Alenka Mubi Zalaznik

LIMNOS

Vpliv projekta in interesi deležnikov

Cilji projekta – integracija interesov

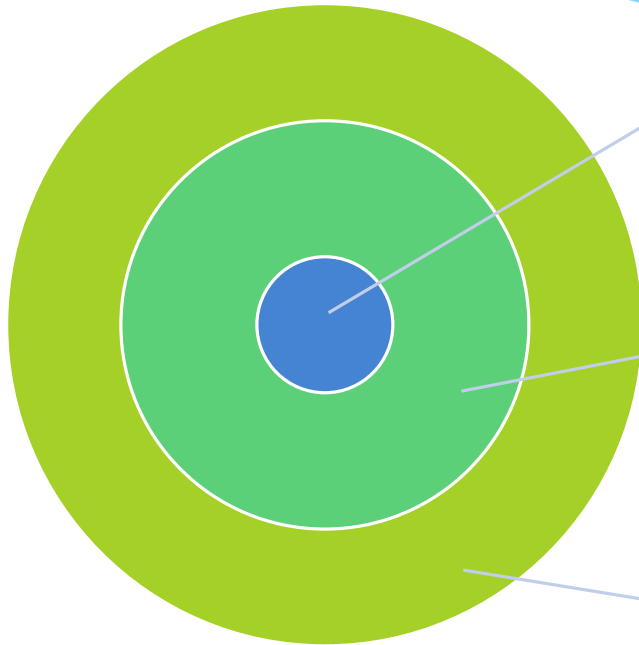
Revitalizacija / renaturacija vodnih teles za ugoden razvoj **ciljnih vrst in sobivanje z ribogojstvom**

Program upravljanja z vodnimi telesi in določitev koncesionarja (pridobitev vodnega dovoljenja)

Razvoj priljubljene destinacije s potencialom za lokalne ponudnike

Tematska oživitev gradu in **povečanje obiska v parku** (večanje števila obiskovalcev, šolskih skupin)

Funkcije KP

Naravovarstvena funkcija KP:

- vzdrževanje habitata
- monitoring vrst
- kontrola in ukrepi proti invazivnim vrstam

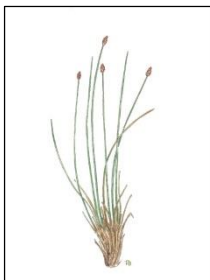
Promocijsko – izobraževalna funkcija:

- informacijski center
- vodeni ogledi
- dogodki (strokovni in družabni)

Ribogojstvo v KP:

- režim praznjenja in polnjenja, kolobarjenje
- vlaganje vrst, trženje
- ukrepi Ribiškega sklada za ribogojstvo v Naturi 2000

Kvalifikacijske vrste

- ▶ Vodni hrošči: Ovratniški plavač *Graphoderus bilineatus*
- ▶ Kačji pastirji: Dristavični spreletavec *Leucorrhinia pectoralis*
- ▶ Rastline: Štiriperesna marzilka *Marsilea quadrifolia*, Kranjska sita *Eleocharis carniolica*
- ▶ Ptice: *Kostanjevka Aythya nyroca*

Druge vrste, ki jih projekt / habitat varuje/podpira

- **Kačji pastirji:** stasiti kamenjak *Sympetrum depressiusculum*, rjava deva *Aeshna grandis*, zgodnji trstičar *Brachytron pratense*
- **Rastline:** vodni orešek *Trapa natans*, češki šaš *Carex bohemica*, ščitolistna močvirka *Nymphoides peltata*, mala povodnica *Najas minor*, mala vodna leča *Lemna minor*, potopljena trožilnata vodna leča *Lemna trisulca*, navadna žabja leč *Spirodela polyrhiza*, zlatorumena kislica *Rumex maritimus*, troprašna jelovka *Elatine triandra*, močvirska ludvigija *Ludwigia palustris*, polegla lindernija *Lindernia procumbens*, dvomljiva lindernija *Lindernia dubia*, Michelijeva ostrica *Cyperus michelianus*, mehurjasti šaš *Carex vesicaria*, obmorska srpica *Bolboschoenus maritimus*.
- **Dvoživke:** hribski urh *Bombina variegata*, veliki pupek *Triturus carnifex*, plavček *Rana arvalis*, zelena rega *Hyla arborea*, navadna krastača *Bufo bufo*, zelena žaba *Pelophylax kl. Esculentus*
- **Ptice:** čapljica *Ixobrychus minutus*, črna štokljica *Ciconia nigra*, mala tukalica *Porzana parva*, bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus*, rakar *Acrocephalus arundinaceus*, čopasti ponirek *Podiceps cristatus*, čopasta črnica *Aythya fuligula*, zelenonoga tukalica *Gallinula chloropus*, rakar *Acrocephalus arundinaceus*, sivka *Aythya ferina*
- **Vodni hrošči:** veliki kozak *Dytiscus dimidiatus*, škofovsko kapa *Cybister lateralimarginalis*

Rezultati projekta

- Obnovljene vodne površine
- Pešpoti, razgledni pomol; rekreacija
- Stabilna populacija ciljnih vrst; obisk mladine (šole)
- Plan upravljanja in upravljalec
- Tematska soba v gradu Rače in gasilskem domu Spodnja Polskava (delavnice, razstava – lokalne zaposlitve promotorjev)
- Promocijski material in aktivnosti

Mejniki 2017-2019

Konzultacije MOP, ARSO, ZVNRS, Direkcija za vode (Mb)

Popis vrst in opis terena; prijava na 1.stopnjo LIFE: junij 2018

Izdelava podlag za Vodno soglasje (geodetski posnetek, PZI)

Srečanja z deležniki:

MOP (december 2018)

Ministrstvo za kmetijstvo
(Direktorat za ribištvo)

Direkcija za vode RS

Zavod za varstvo narave

MOP (Sektor za
ohranjanje narave)

Nov razpis 2019 (NOVA prijava junij 2019)

Priprava dokumentacije
(izvedbene, dovoljenja)

20.10.2019: odločitev o 2.fazi

Popoln proračun

Sporazum o upravljanju KP

Začetek projekta: 1.9.2020 (do 2026) ALI odločitev za možnost nacionalnega financiranja

Konzorcij in naloge

LIMNOS - prijavitelj in koordinator

Občini Rače Fram in Slovenska Bistrica - nosilca in upravitelja območja KP

Nacionalni inštitut za biologijo - vodni hrošči; izobraževanje, ukrepi; predstavitev/interpretacija

Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave - dvoživke, ptice, kačji pastirji; izobraževanje

Zavod za inovativnost in podjetništvo - razvoj lokacije, realizacija interpretacijskih sob; dogodki

Zavod ATROPA: upravljanje KP, ekipa

Zavod Symbiosis - invazivne vrste, oblika podajanja izobraževalnih vsebin

ZRC SAZU Inštitut J. Hadžija: varovanje rastlinskih vrst, ukrepi; predstavitev/interpretacija

Pavčnik d.o.o - izkušeni izvajalec gradbenih del (revitalizacija)

Zagotavljanje trajnosti

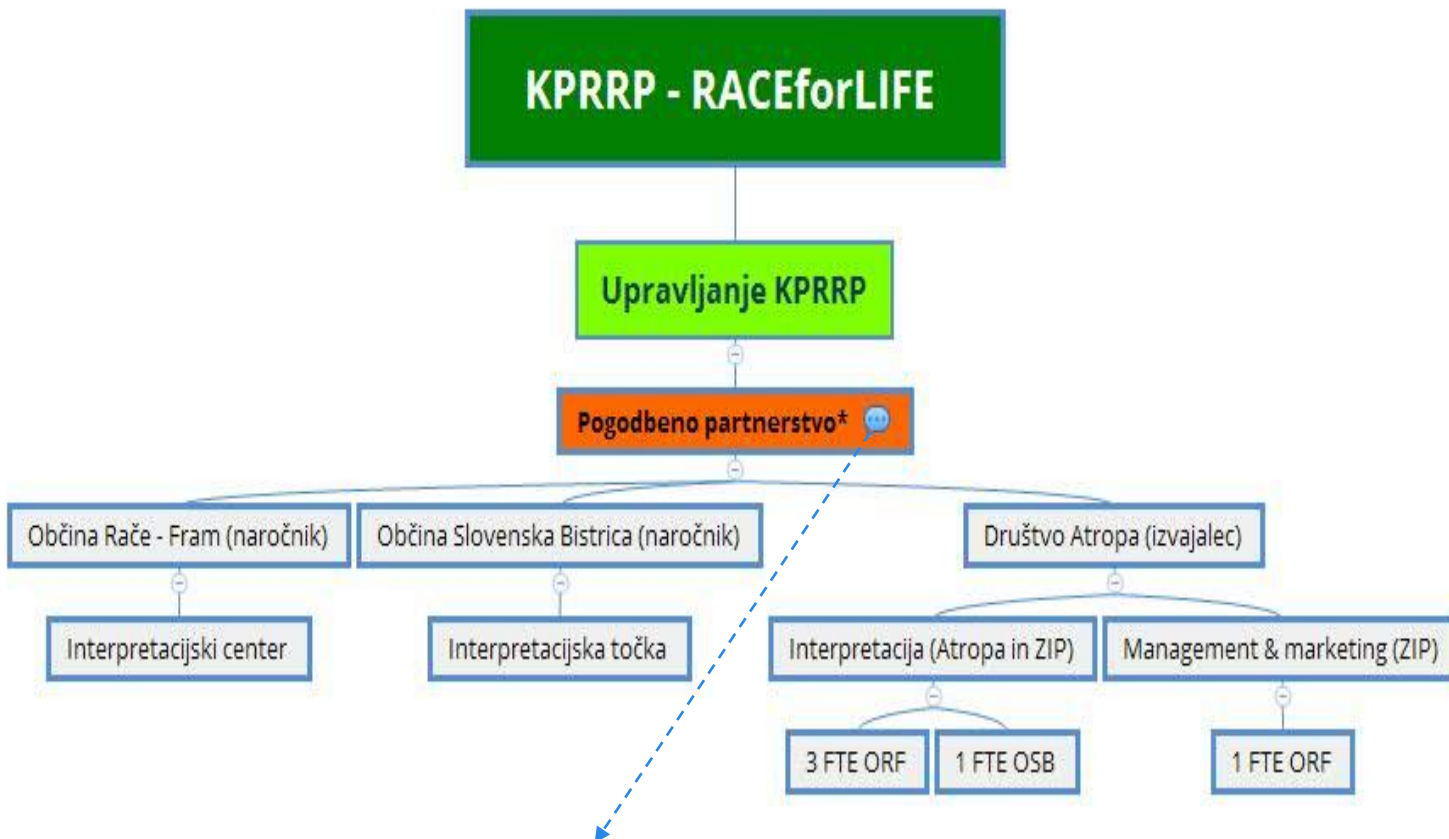

V času izvajanja projekta bo pripravljen poslovni model in načrt trajnostnega razvoja, varstva narave, upravljanja in marketinga KP.

Ključni poudarki:

1. Vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva za zagotavljanje okoljske, ekonomske in socio-kulturne odgovornosti ter razvoj poslovnega modela za trajnostno upravljanje KP;
2. Ozaveščanje o primerni rabi, valorizaciji in kapitalizaciji naravnih virov in okolja ter promocija biodiverzitete;
3. Učne in tki. »outdoor« aktivnosti v naravi, zdrav življenjski slog in razvoj trajnostnih (turističnih) produktov, ki predstavljajo višjo dodano vrednost k obstoječi ponudbi;
4. Platforma za trajnostni razvoj, upravljanje in marketing KPRRP bo temeljila na povezanosti in vključenosti ključnih deležnikov v ciljni destinaciji (občini, organizacije za varstvo narave, NVO, turistični, gostinski, kmetijski in podeželski ponudniki, ipd.);
5. Poslovni načrt za trajnostni razvoj, varstvo narave, upravljanje in marketing bo temeljil na zagotavljanju organizacijske, vsebinske, finančne in tehnične trajnosti.

Pogodbeno partnerstvo

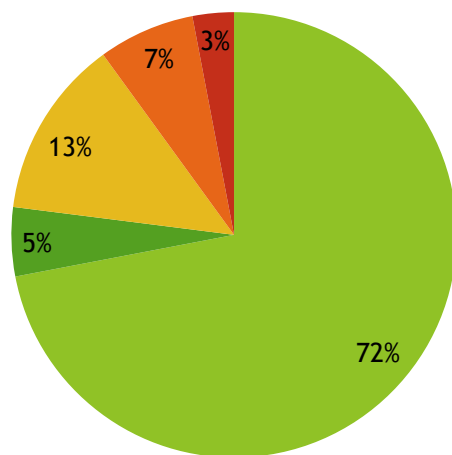

Pogodbeno partnerstvo se sklene pred začetkom izvajanja projekta. S pogodbo preneseta občini naloge upravljanja, marketinga in interpretacije na Društvo Atropa. Slednje se vključi v projekt kot partner, ki za potrebe izvajanja projekta zaposli 5 oseb (3 interprete in 1 tržnika, predvidene za Občino Rače-Fram ter 1 interpreta, predvidenega za Občino Slovenska Bistrica). Prenos zaposlitev na Društvo Atropa utemeljujemo z možnostjo 100% financiranja iz naslova projekta.

Finančna konstrukcija

- ▶ Vrednost se zaradi podaljšanja projekta na 6 let dvigne: 6,7 mio EUR
- ▶ Ocenjene vrednosti; finančna konstrukcija ni razdelana do popolnosti (rok: februar 2020)

Vir financiranja	Vrednost (EUR)
EU: program LIFE (60%)	4.041.567
SLOV, MOP (20%)	1.347.189
Lastni prispevek partnerjev (20%)	1.347.189

- Ukrepi prenove ribnikov in podpore vrst
- Pripravljalne akcije
- Osveščanje
- Vodenje projekta
- Monitoring

Udeležba občina Slovenska Bistrica

Strošek	EUR
0,5 FTE	84.000,00
Consumables (diseminacija, potrebe info sobe)	25.000,00
External (obnova gasilskega doma)	50.000,00
Travel (potni stroški)	3.000,00
Equipment (oprema info sobe)	30.000,00
sum	192.000,00

lastna udeležba - 20% 38.400,00 €
na leto 6.400,00 €

Hvala za pozornost

Alenka Mubi Zalaznik

LIMNOS

www.limnos.si

alenka@limnos.si

041 845 654

POUDARKI IZ PRIJAVNICE 2019

Pripravljalne aktivnosti LIFE projekta:

Finalizacija pridobivanja dovoljenj

Študija možnosti, ki jih občini imata pri organizaciji KP, vključno z vodno pravico, izbiro upravljalca in zaposlitve za delavce v KP

Identifikacija netočkovnih virov onesnaženja (kmetijstvo)

Identifikacija potrebnih postopkov za upravljanje z invazivnimi vrstami

Program naravovarstvenega upravljanja v KP

- ▶ Rekonstrukcija 8 ribnikov (vtočni in iztočni kanali, brežine (naklon in utrditev), izkop mulja, umetni otoki, zasaditev, odstranitev rib, omejitev invazivk, varovalne cone pred netočkovnim onesnaženjem):
 - ▶ 3 Rački ribniki
 - ▶ 3 Turnovi
 - ▶ 2 v Grajevniku
 - ▶ Skupno: 8 ribnikov (45 ha vodnih površin)
- ▶ Študija vrst (prisotnost, habitatov, groženj)
- ▶ Gojenje ovratnega hrošča za ponovno naselitev (s Hrvaške)
- ▶ Ukrepi za kačje pastirje, marsilko
- ▶ Aktivno upravljanje z območjem parka (vodniki, ekologi; vodna pravica)

Varstvene aktivnosti:

Predlagani tipi ukrepov v korist ciljnim vrstam

Rački ribniki:

- Izgradnja umetnega otoka/več manjših otokov,
- Prilagoditev za habitat ciljnim vrstam (zasaditev)

Turnovi ribniki:

- Urejanje brežin
- Rekonstrukcija vtočno-iztočnih objektov

Grajevniki:

- Obnova vtočnih in iztočnih objektov ter nasipa za vzpostavitev vodnega nivoja
- Odstranitev vegetacije

Požeg:

- Mreža za vzpostavitev varovanega območja za vrste
- Ureditev dodatnega habitata v gozdu (mokrotna kotanja); odkup zemljišča za kranjsko sito

Povsod: omejevanje in aktivna kontrola invazivnih vrst

Monitoring:

Nadzor realizacije
indikatorjev in
poteka projekta; za
optimizacijo
ukrepov

Monitoring vrst
(opazovanje)

Osveščanje:

Table, spletna stran, družbeni mediji

Delavnice za vse ciljne skupine, vodeni
ogledi (zaposleni KP); sodelovanje z
lokalnimi OŠ

Razvoj učnih materialov in postavitvev
INFO CENTRA v Račkem gradu in na Sp.
Polskavi; virtualne vsebine

Strokovni in družabni dogodki za
promocijo naravovarstvenih vsebin

Ciljne skupine

Lokalnimi deležniki:

- ▶ lokalna društva in zveze (lovsko, turistično, kulturno)
- ▶ lokalne osnovne šole in srednja šola (ter center šolskih in obšolskih dejavnosti Maribor)
- ▶ lokalne ribiške družine in ribogojca

Glavne ciljne skupine projekta, ki so jim rezultati namenjeni, pa so:

- ▶ lokalno prebivalstvo ter društva
- ▶ društva s področja varstva, ljubiteljstva in opazovanja narave
- ▶ otroci in mladina iz cele Slovenije
- ▶ obiskovalci iz Slovenije in tujine
- ▶ strokovna javnost (zlasti zaradi marsilke in plavača)

Aktivnosti (dogodek)	Ciljna publika/nac-reg-international	Tema/namen	Število/resultat
E: Botanical and zoological regional seminars	Experts on species; international	Standing waters and their restoration for biodiversity purposes	2-4
A: Introductory workshops for target groups	fish breeders, local population, responsible institutions - nature conservation and aquaculture	consensus on different uses; pollution prevention; joint support of the project activities	3
E: Guided tours	Visitors	1 guided tour per week in peak season	96
E: Introduction WS	Youth	in local schools, twice in project period	14
E: WS in the Park	Youth, school groups	Workshops for youth 15 per year	90
E: Environmental co-habitation	Fish farmers, international	Awareness raising strategy on invasive species mitigation for fish farmers and practices and benefits on environmental cohabitation	4
E: Presentation of first results	Protected area managers; national-regional	Presentation of good managing practice, restored area (in Rače and other national locations)	12
E: WS in the Park	Decision-makers, municipalities; national	Presentation of good managing practice, restored area (in Rače and other national locations)	2
E: Yearly fish event	All target public*	Platform for promotion and expert networking	5